KAPAS ŽEMAIČIŲ G. 9, JONIŠKYJE

Ernestas VASILIAUSKAS

Tyrinėjant senojoje Joniškio dvarvietėje, Žemaičių g. 9, Joniškio mieste, šurfe 17 buvo rastas apardytas dvigubas kapas. Jį tiriant ištirtas bendras 6,34 m^2 plotas.

1,55 m gylyje atsidengė apardyto minėto dvigubo kapo kontūrai su 2 kaukolėmis, kaklo slanksteliais, rankų ir pirštų kaulais (1 pav.). Išimant kaulus prie piršto rasti bronzinio įvijinio (?) žiedo fragmentai, prie kaulų rasta 16 sudaužyto žiesto puodo šukių (12 sienelių, 4 pakraštėliai), kurių 4 susilipdo (2 pakraštėliai ir 2 sienelės) (2 pav.). Puodas buvęs degtas redukcinėje aplinkoje, pūstais šonais, kaklelis atloštas. Molio masės spalva išorėje ir viduje buvo juoda, pilka; masės – pilka, ruda. Priemaišos tankiai pasiskirsčiusios (iki 4 mm dydžio). Angos skersmuo – 20 cm, briauna – 9 mm storio, sienelė – 10–15 mm storio.

Likusi kapo dalis apardyta XX a. antrosios pusės perkasimų klojant vamzdžius. Po kapu buvo 50 cm skersmens akmuo. Išlikusios kapo duobės dalies plotis – 55 cm, ilgis – 50 cm. Duobės užpildą sudarė molis, maišytas su žemėmis. Galvos buvo orientuotos į PV (240°). Kapas buvo po kultūriniu sluoksniu. Jis atsidengė 1,38–1,4 m gylyje, jame rasta XVII a. tradicinės krašto (redukcinė), oksidacinės glazūruotos keramikos, gyvūnų kaulų. Šiame sluoksnyje virš kapo rastas vienspalvis mėlynas stiklinis rutulio formos karolis (neaišku, iš kur jis pateko – ar iš suardytų kapų, ar buvo pamestas dvaro laikais).

Kapas pagal puodo liekanas gali būti datuojamas XV–XVI a.

Ar tai vėlyvųjų viduramžių – Naujųjų laikų senkapis (kurio tęsinys gali nueiti į Parko gatvę?), ar pavieniai palaidojimai – sudėtinga atsakyti. Neaiškus šių palaidojimų santykis su 2004 m. rastu XVII a. pirmosios pusės kapu 1 Parko g. 11 (*ATL 2004 metais*, V., 2006, p. 130–131) (Parko gatvės ašis eina tiesiai pagal 2006 m. rastus palaidojimus).

Radiniai perduoti saugoti JIKM.

THE GRAVE AT ŽEMAIČIŲ ST. 9, JONIŠKIS

In conducting excavations at the site of the old Joniškis manor at Žemaičių St. 9, Joniškis, a disturbed double burial was found in test pit 17 (6.34 m^2).

The contours of a disturbed double burial with two skulls, neck vertebrae, and hand and finger bones (Fig. 1) was unearthed at a depth of 155 cm. In removing the bones, fragments of a bronze coil (?) ring were found near a finger and 16 sherds from a smashed thrown pot fired in a reduction atmosphere (Fig. 2) were found near the bones. According to the pottery sherds, the burial can be dated to the 15th–16th century.

1 pav. Atidengto dvigubo kapo liekanos. *B. Dakanio nuotr.*
Fig. 1. The remains of an unearthed double burial.

2 pav. Kape rasto puodo šukės. *E. Vasiliausko nuotr.*
Fig. 2. Pottery sherds found in the grave.